

novičke

februar 2003

- Ponudba izobraževanja odraslih v šolskem letu 2002/2003 * Delovanje središč za samostojno učenje v šolskem letu 2001/2002 * Nekaj podatkov o lokalnih svetovalnih središčih **3-8** **DOMAČE NOVIČKE**
- Priznanja ACS 2003 za izjemne dosežke pri učenju odraslih * Sodobni vidiki učenja in motivacije odraslih **9-10** **TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2003**
- Raziskava nadaljnjega poklicnega izobraževanja in usposabljanja zaposlenih **11-12** **UTRINKI IZ SVETA**
- Razvoj evropskega spričevala o temeljnih veščinah **13-15** **S POTI**
- S pomočjo interneta do izobrazbe * Naše udeležence učimo, kako se učiti tujih jezikov **16-19** **KOTIČEK JE VAŠ**
- Ustvarjalne rešitve s sistemskimi postavitvami (2. del) * Vabilo na petkovo izobraževalno srečanje * Vabilo na delavnico **20-27** **PRIPRAVLJAMO**
- 28-29** **POSVETI, KONFERENCE**
- 30** **NOVOSTI IZ KNJIŽNICE**

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so strokovno glasilo za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

Prejemniki Novičk so posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).

V Novičkah objavljamo tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:

- opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
- razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
- sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
- podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
- sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
- novice v upravljanju in zakonodaji;
- statistične podatke;
- mnenja, stališča in predloge;
- podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
- podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
- prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novice s knjižnega trga;
- novice iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.

V Novičkah objavljamo kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske informacije.

Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.

Prejemnikom Novičke pošiljamo brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.

Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS.

Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja Informacijskega središča, in Nevenka Kocijančič, urednica.

Oblikovanje: Lina design

Prelom: Solos d.o.o.

Tisk: Tiskarna Štok

Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, telefon: 01 5842 560, faks: 01 5245 881, internet: <http://www.acs.si>, el. naslov: nevenka.kocijancic@acs.si

Novičke lahko preberete tudi na internetu: <http://www.acs.si/novice>

ISSN 1408-6484 (slovenska izdaja - tiskane)

ISSN 1581-3770 (slovenska izdaja - online)

Naklada 1.760 izvodov

DOMAČE NOVIČKE

Predstavitev poročila

Ponudba izobraževanja odraslih v šolskem letu 2002/2003

Pričujoči članek povzema najpomembnejše ugotovitve *Poročila o ponudbi izobraževanja odraslih v Sloveniji v šolskem letu 2002/2003*¹. Na Andragoškem centru Slovenije smo tudi v tem šolskem letu spremljali programsko ponudbo raznovrstnih izobraževalnih ustanov. Zbrane podatke smo objavili v spletnem Pregledu izobraževanja odraslih, na naslovu <http://www.acs.si/pregled>, kjer so nanizani še drugi viri informacij o izobraževalnih možnostih za odrasle, svetovalnih središčih ter podatki o dodatnih oblikah izobraževanja, namenjenih odraslim (središča za samostojno učenje, borze znanja).

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je bil **odziv izvajalcev** za predstavitev v spletnem Pregledu tudi letos velik. Odzvalo se je 292 izvajalcev, od tega 239 takšnih, ki so se v Pregledu predstavili že preteklo leto; 53 pa se jih je predstavilo prvič. Bogata je tudi programska ponudba, saj je zbranih prek 4.460 izobraževalnih programov. Kar 77% izvajalcev nam je podatke posredovalo prek internetne vnosne aplikacije, ki se je izkazala za dragoceno pridobitev, saj omogoča hitrejše in enostavnejše zbiranje številnih podatkov. Lahko rečemo, da vse večji odziv izvajalcev kaže na to, da so sprejeli Pregled kot dodatni način predstavitve svoje dejavnosti širši javnosti, s čimer se promovira tudi izobraževanje odraslih nasploh.

Skoraj tretjino celotne ponudbe v Pregledu predstavljajo zasebne izobraževalne ustanove (31,5%), ki so pomembne **ponudnice izobraževalnih storitev** za odrasle; pomemben delež imajo tudi srednje šole (16,4%) in ljudske univerze (12,3%). V vse večjem obsegu se odzivajo različna društva (5,5%), muzeji in galerije (3,8%) ter splošnoizobraževalne knjižnice (2,1%), ki v svojo dejavnost vse pogosteje vključujejo tudi izobraževanje odraslih.

Čeprav je izobraževanje tudi pomemben dejavnik regionalnega razvoja, obstajajo med slovenskimi regijami velike razlike v rasti in razvoju tega področja. Neenakomerno porazdeljena **izobraževalna ponudba med posameznimi regijami** žal teh razlik še ne bo zmanjšala. Glede

¹ Poročilo s podrobnejšimi podatki je na voljo v knjižnici Andragoškega centra Slovenije.

na izvajalsko ponudbo lahko rečemo, da je za izobraževanje odraslih najboljše poskrbljeno v Osrednjeslovenski regiji (130 izvajalcev), predvsem v Ljubljani, precej skromnejše pa so izobraževalne možnosti za odrasle v Zasavju in na Notranjsko-kraškem (4 izvajalci). Tudi analiza na občinski ravni ni pokazala bistveno večje dostopnosti izobraževanja za odrasle.

Struktura programov se v primerjavi s preteklim letom ni bistveno spremenila. Večji del predstavljajo raznovrstni programi **splošnega neformalnega izobraževanja**, medtem ko je ponudba programov za pridobitev izobrazbe ter programov usposabljanja in spopolnjevanja za potrebe dela skromnejša. Skoraj polovico ponudbe splošnega izobraževanja predstavljajo jezikovni programi, obsežna pa je tudi ponudba računalniških programov. V ponudbi **formalnega izobraževanja** prevladujejo programi triletnega poklicnega izobraževanja; dokaj velika je ponudba poklicno-tehniškega izobraževanja ter štiriletnega strokovno tehniškega izobraževanja. Ponudba programov s področja **usposabljanja in spopolnjevanja za potrebe dela** se v primerjavi s preteklim letom ni bistveno spremenila. Prevladujejo programi poklicnega in strokovnega usposabljanja brez javne veljave (primer: Knjigovodstvo – začetni tečaj), obsežna pa je tudi ponudba programov usposabljanja in spopolnjevanja, ki jih predpisuje zakonodaja (primer: tečaj prve pomoči) ter ponudba programov poklicnega in strokovnega spopolnjevanja brez javne veljave (primer: Knjigovodstvo – nadaljevalni tečaj).

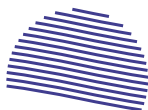
Razvrstitev programov **po posameznih vsebinskih področjih** ponovno kaže na prevladovanje splošnoizobraževanega področja (41,6%), v katerem so združeni programi jezikovnega izobraževanja, osebne rasti, splošnega izobraževanja ter programi za tretje življenjsko obdobje. Obsežno je tudi tehniško področje (25,3%), v katero so uvrščeni programi raznovrstnih vsebin: računalništvo in informatika, obdelava in predelava kovin, varstvo pri delu in požarna varnost, gradbeništvo, elektronika, promet, notranji transport, špedicija in skladiščenje ter druge vsebine. Relativno bogata je izobraževalna ponudba poslovnega ekonomskega področja, predvsem vsebin: ekonomika, poslovne finance, knjigovodstvo in računovodstvo. Tudi letos primanjkuje izobraževalnih vsebin s področja raziskovalne dejavnosti ter uvajanja inovacij in racionalizacij.

Pri razvrstitvi programov **po mednarodni klasifikaciji ISCED 1997** v devet ožjih področjih izstopa področje humanistike in umetnosti (42,8%), v katero so zajeti programi tujih jezikov, umetnosti, glasbe in poustvarjalnih umetniških zvrsti, avdiovizualne tehnike in multimedijske produkcije, zgodovine, arheologije ter filozofije in etike. Po tej klasifikaciji je najmanjša ponudba programov s področja zdravstva in sociale (1,4%).

Upamo, da bo Pregled tudi v prihodnje pripomogel k večjemu seznanjanju odraslih o

izobraževalnih možnostih, ki so jim na voljo, ter da bo služil kot pomemben vir informacij strokovni javnosti pri svetovalno-informativnih dejavnostih ter razvoju ustreznih sistemskih in strokovnih podlag na področju izobraževanja odraslih.

Erika Brenk, ACS

Nekaj podatkov iz rezultatov analize letnih poročil **Delovanje središč za samostojno učenje v šolskem letu 2001/2002**

V prejšnji številki *Novičk* smo vam obljubili nekaj rezultatov analize podatkov letnih poročil o delovanju središč za samostojno učenje, ki smo jih zbirali v mesecu decembru. Povzemamo ugotovitve iz *Poročila o delovanju središč za samostojno učenje v šolskem letu 2001/2002*.

V Sloveniji deluje mreža 33 središč za samostojno učenje, ki odraslim zagotavljajo možnost brezplačnega vključevanja v neformalno izobraževanje v obliki organiziranega samostojnega učenja. Vsa središča razpolagajo z ustrezno računalniško opremo, zvočnimi in video napravami, večina od njih omogoča dostop do svetovnega spleta, zagotavljajo pomoč informatorjev in svetovalcev, udeleženci pa imajo na voljo različne programe za samostojno učenje, ki so pogosto multimedijски.

Nekaj pomembnejših ugotovitev:

- Od začetka uvajanja projekta Organizirano samostojno učenje v prakso pa do konca šolskega leta 2001/2002 se je v središčih za samostojno učenje učilo že 22.135 ljudi.
- Središča razpolagajo skupaj z 904 programi za samostojno učenje.
- V vseh središčih je skupaj 207 učnih mest, od tega jih je 130 opremljenih z multimedijskimi računalniki.
- Posamezno središče je v povprečju odprto 44 ur na teden.
- V šolskem letu 2001/2002 smo v vseh središčih za samostojno učenje skupaj zabeležili 7.190 udeležencev, od tega je bilo na novo vpisanih 2.722 udeležencev samostojnega učenja.
- Vsa središča skupaj so v lanskem šolskem letu realizirala 100.188 ur samostojnega učenja.

Število udeležencev in število ur organiziranega samostojnega učenja iz leta v leto naraščata

tudi z rastjo števila učnih mest in številom središč. Vendar nam prikaz središč (Slika 1) - njihove razpršenosti v Sloveniji - in primerjava podatkov o številu prebivalstva v posamezni statistični regiji kažeta, da s to dejavnostjo še zdaleč ne pokrивamo enakomerno vseh območij v Sloveniji.

Slika 1

Če primerjamo podatke o številu prebivalstva in številu obstoječih središč v posamezni statistični regiji (Preglednica 1), lahko sklepamo, da je pokritost s središči v primerjavi z drugimi regijami najboljša na Koroškem. V večjih mestih (Ljubljana, Maribor, Ptuj) je odprtih več središč, v vseh ostalih regijah pa s številom središč nikakor ne moremo biti zadovoljni, saj ne zagotavljamo enakomerno razporejenih možnosti neformalnega izobraževanja, ki spodbujajo tudi nadaljnje vključevanje v formalne oblike izobraževanja. Spodnjeposavska regija je celo brez izvajalca organiziranega samostojnega učenja! Tudi s tem, kar je doseženega na Koroškem, kjer je eno središče na voljo 37.008 prebivalcem, ne moremo biti zadovoljni, saj je (v naselitveno razdrobljeni pokrajini) to število preveliko, da bi lahko ljudem zagotovili ustrezno organizirano samostojno učenje. Tudi če to število prepolovimo, še vedno ne dosežemo ravni, na kateri bi bile zmogljivosti lahko kos potrebam prebivalstva. Vsako izmed obstoječih središč sprejme letno v povprečju 250 udeležencev. Res je, da je

treba še veliko narediti na področju popularizacije organiziranega samostojnega učenja, kar je predvsem v domeni izvajalskih ustanov, na drugi strani pa mora država zagotoviti ustrezne pogoje za razvoj izobraževanja odraslih.

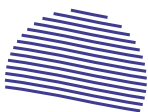
Zap. št.	Regija	Št. središč v regiji	Št. prebivalcev (zadnji popis)	Št. prebivalcev na posamezno središče v regiji
1.	Pomurska	3	124.081	41.360
2.	Podravska	6	319.907	53.317
3.	Koroška	2	74.016	37.008
4.	Savinjska	3	256.976	85.658
5.	Zasavska	1	46.203	46.203
6.	Spodnjeposavska	-	69.807	-
7.	Dolenjska	2	138.177	69.058
8.	Osrednjeslovenska	7	490.956	70.136
9.	Gorenjska	4	197.102	49.276
10.	Notranjsko-kraška	1	50.715	50.715
11.	Goriška	2	120.222	60.111
12.	Obalno-kraška	2	103.873	51.936

Preglednica 1

Podatki iz poročil izvajalcev organiziranega samostojnega učenja v Sloveniji kažejo, da dejavnost pomembno dopolnjuje druge oblike izobraževanja in daje udeležencem dodatno možnost za učenje in izobraževanje v teh ustanovah. To ne pomeni samo dopolnitve ponudbe, ki jo zagotavljajo izvajalske ustanove, ampak organizirano samostojno učenje v njih predstavlja tudi pomemben motivacijski dejavnik ter drugačen, nešolski, posamezniku prilagojen način učenja, ki briše klišeje in stare predstave o šoli in učenju nasploh, z njim pa tudi negativne izkušnje, ki jih imajo odrasli v tej povezavi.

Z organiziranim samostojnim učenjem gradimo most do učenja po meri posameznika, s tem pa posredno do prebujanja učne zavesti in potrebe po znanju. Brez tega ne bomo mogli enakovredno vstopiti v moderno družbo - družbo izobraženih in učečih se posameznikov. Mar si tega ne želimo tudi v Sloveniji?

Emma Perme
Jasmina Orešnik, Knjižnica Otona Župančiča Ljubljana

Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih

Nekaj podatkov o lokalnih svetovalnih središčih

V leto 2003 smo vstopili z osmimi delujočimi lokalnimi svetovalnimi središči za izobraževanje odraslih. Temeljni cilj delovanja svetovalnih središč je odraslim zagotoviti **brezplačno, nepristransko, zaupno, celovito** ter **kakovostno** informiranje in svetovanje pri njihovem izobraževanju in učenju.

V svetovalnih središčih za izobraževanje odraslih se izvaja informiranje in svetovanje **pred vključitvijo** v izobraževanje (pomoč pri izbiri ustreznega izobraževalnega programa in organizacije, ki izvaja ta program, pri spoznavanju vpisnih pogojev, načina poteka izobraževanja idr.), **med potekom** izobraževanja (kako organizirati svoje učenje, kako odpravljati težave pri učenju idr.) in **ob zaključku** izobraževanja (oceniti, kaj sem dosegel, na katerem področju se lahko še izobražujem idr.). Informiranje in svetovanje zagotavljajo na **različne načine**: kot **osebno** svetovanje, informiranje in svetovanje **po telefonu, pisno** - po navadni in elektronski pošti ter z **informativnimi gradivi**.

Osem svetovalnih središč za izobraževanje odraslih deluje v naslednjih krajih:

- **Svetovalno središče Jesenice** deluje v prostorih Ljudske univerze Jesenice, Cesta Cirila Tavčarja 3a, tel.: 04 5833 805;
- **Svetovalno središče Koper** deluje v prostorih Ljudske univerze Koper, Cankarjeva 33, tel.: 05 6128 060;
- **Svetovalno središče Maribor** deluje v prostorih Andragoškega zavoda Maribor – Ljudske univerze, Maistrova ulica 5, tel.: 02 2341 111;
- **Svetovalno središče Murska Sobota** deluje v prostorih Ljudske univerze Murska Sobota, Slomškova 33, tel.: 02 5361 576;
- **Svetovalno središče Novo mesto** deluje v prostorih Razvojno-izobraževalnega centra Novo mesto, Novi trg 5, tel.: 07 3934 552;
- **Svetovalno središče Postojna** deluje v prostorih Ljudske univerze Postojna, Ljubljanska cesta 2, tel.: 05 7211 282;
- **Svetovalno središče Zasavje** deluje v prostorih Zasavske ljudske univerze, Trg svobode 11a, Trbovlje, tel.: 03 5655 123;
- **Svetovalno središče Žalec** deluje v prostorih ŪPI – Ljudske univerze Žalec, Ulica Ivanke Ūranjek 6, tel.: 03 7133 565.

Kmalu pa bo zaživel tudi **Svetovalno središče Nova Gorica**, ki bo delovalo v prostorih LŪ Nova Gorica.

Podatki o svetovalnih središčih in projektu ISIO, v okviru katerega smo razvili svetovalna središča za izobraževanje odraslih, so dostopni tudi na spletni strani <http://isio.acs.si>.

mag. Tanja Vilič Klenovšek, ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2003

Napoved razpisa

Priznanja ACS 2003 za izjemne dosežke pri učenju odraslih

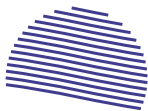
V pripravi je *Razpis priznanj Andragoškega centra Slovenije za izjemne dosežke pri bogatitvi lastnega znanja ali znanja drugih za leto 2003*. Priznanja bodo podeljena na slavnostnem odprtju Tedna vseživljenjskega učenja 2003.

Razpis se bo pričel **25. marca 2003** in bo trajal **do 25. aprila 2003**. Vabimo vas, da si v TVU-Novičkah št. 1/2003, ki bodo izšle marca, in na spletnih straneh Tedna vseživljenjskega učenja <http://tvu.acs.si/priznanja/> ogledate razpisno dokumentacijo in pogoje sodelovanja ter se odločite za prijavo.

Podrobnejše informacije dobite pri Darki Kovič (tel.: 01 5842 572 ali na e-naslovu: darka.kovic@acs.si).

Veselimo se sodelovanja z vami!

Darka Kovič, ACS

7. andragoški kolokvij

Sodobni vidiki učenja in motivacije odraslih

Na letošnjem andragoškem kolokvijju *Sodobni vidiki učenja in motivacije odraslih* se bomo osredotočili na dva pomembna vidika izobraževanja odraslih: značilnosti učenja in motivacije odraslih. Zaradi velikega zanimanja na prejšnjem kolokvijju in pomembnosti obravnavane vsebine smo se odločili, da bomo s to temo, v nekoliko razširjeni obliki, nadaljevali tudi letos.

Glavni namen kolokvija je, da spoznamo najnovejše ugotovitve in trende v zvezi z učenjem, poučevanjem odraslih. Na kolokviju se bomo ukvarjali tudi z dejavniki, ki vplivajo na posameznikovo motivacijo pri učenju.

Letošnji andragoški kolokvij je umeščen v sklop prireditev **1. regionalnega festivala učenja Jugovzhodne Evrope**. Udeležili se ga bodo številni mednarodni strokovnjaki, ki bodo predstavili svoje izkušnje in poglede v zvezi s predmetom razprave. Andragoški kolokvij bo potekal 17. in 18. oktobra 2003.

Pozivamo vas, da razmislite o svoji udeležbi na tem strokovnem srečanju. Zaradi vsebinskega načrtovanja programa in oblikovanja delovnih skupin vas prosimo, da se prijavite do:

- **31. marca 2003**, če boste **sodelovali** na kolokviju **s prispevkom** (ob prijavi nam pošljite tudi kratek povzetek vašega prispevka),
- **31. maja 2003**, če boste **sodelovali brez prispevka**.

Prijavo lahko pošljete Marku Radovanu (e-naslov: marko.radovan@acs.si) na naslov Andragoškega centra Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, s pripisom "Za 7. andragoški kolokvij".

Za vse dodatne informacije lahko pišete na e-naslova: mateja.pecar@acs.si, marko.radovan@acs.si.

Marko Radovan, ACS

UTRINKI IZ SVETA

Predstavitev rezultatov

Raziskava nadaljnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja zaposlenih

V publikaciji *Statistics in focus*, ki jo izdaja Eurostat, so januarja 2003 objavili članek z naslovom *Delovni čas, porabljen za nadaljnje poklicno izobraževanje in usposabljanje zaposlenih v evropskih podjetjih* (Working time spent on continuing vocational training in enterprises in Europe). V njem je predstavljen del rezultatov druge mednarodne statistične raziskave nadaljnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja zaposlenih (*Continuing Vocational Training Survey – CVTS2*) o delovnem času, ki ga podjetja porabijo za nadaljnje poklicno izobraževanje in usposabljanje zaposlenih. Raziskava je bila izpeljana v letih 2000 in 2001 v državah Evropske unije¹, na Norveškem in v državah kandidatkah za vstop v Unijo, prvič tudi v Sloveniji.

Čas, ki ga podjetja porabijo za nadaljnje izobraževanje in usposabljanje zaposlenih kot del celotnega delovnega časa², je pomemben kazalnik prizadevanj podjetij za to vrsto izobraževanja svojih zaposlenih. Na delež časa, namenjenega nadaljnjemu izobraževanju, v okviru celotnega delovnega časa vplivajo tudi drugi dejavniki, kot so: povprečno število delovnih ur v državi, obseg nadur in ekonomska situacija v državi. Drugi pomemben kazalnik je število izobraževalnih ur na udeleženca izobraževanja, ki kaže intenzivnost nadaljnega izobraževanja. Oba kazalnika skupaj opozarjata na pomen, ki ga delodajalci pripisujejo nadaljnjemu izobraževanju in usposabljanju svojih zaposlenih.

Delež časa, porabljenega za izobraževanje in usposabljanje, v okviru celotnega delovnega časa se v evropskih podjetjih giblje od 2% do 14%. V skandinavskih državah in na Nizozemskem ta delež presega 10%, medtem ko se v državah kandidatkah delež giblje pod 4% (razen v Sloveniji 4% in na Češkem 6%).

Analiza deleža časa, porabljenega za nadaljnje poklicno izobraževanje in usposabljanje

¹ Za Grčijo, Italijo in Veliko Britanijo ni na voljo podatkov.

² Čas izobraževanja na 1.000 delovnih ur.

³ Velikost podjetja je opredeljena s številom zaposlenih: malo podjetje (10-49 zaposlenih), srednje podjetje (50-249 zaposlenih) in veliko podjetje (nad 250 zaposlenih).

zaposlenih, na 1.000 delovnih ur je, glede na velikost podjetja³, pokazala, da v državah kandidatkah podjetja porabijo precej manj časa za nadaljnje poklicno izobraževanje in usposabljanje zaposlenih kot podjetja v državah Evropske unije in na Norveškem, ne glede na velikost podjetja. Stopnja delovnega časa, porabljenega za nadaljnje poklicno izobraževanje in usposabljanje zaposlenih, je pogojena z velikostjo podjetja. Splošni vzorec je: delež časa, porabljenega za nadaljnje poklicno izobraževanje in usposabljanje zaposlenih, narašča z velikostjo podjetij. V Sloveniji porabijo mala in srednje velika podjetja enak delež časa za izobraževanje in usposabljanje zaposlenih (3%), velika podjetja pa 6%. Analiza deleža delovnega časa, porabljenega za nadaljnje poklicno izobraževanje in usposabljanje zaposlenih, vizbranih dejavnostih⁴ je pokazala, da je pri podjetjih s področja finančnega posredništva najti nadpovprečno število ur, namenjenega izobraževanju zaposlenih, tudi ko gre za države z nizkimi deleži izobraževanja v drugih dejavnostih (tudi v Sloveniji). V skandinavskih državah in Luksemburgu pa so ti deleži največji pri dejavnosti poslovanja z nepremičninami in poslovnimi storitvami.

Povprečno število ur izobraževanja na udeleženca nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja se giblje med 24 in 42 urami. V povprečju najmanj ur se je zaposleni izobraževal na Češkem (25 ur) in v Sloveniji (24 ur).

Analiza števila ur izobraževanja glede na spol ni pokazala jasnejših razlik v intenzivnosti izobraževanja med moškimi in ženskami. Največje razlike v intenzivnosti izobraževanja med spoloma se kažejo na Danskem in v Bolgariji, kjer se ženske izobražujejo več ur, v Luksemburgu, Sloveniji in na Finskem pa se več izobražujejo moški.

Analiza števila ur izobraževanja na zaposlenega glede na velikost podjetja je pokazala relativno majhne razlike v številu ur izobraževanja na zaposlenega. Kar v 17 državah je število ur izobraževanja na zaposlenega večje v malih podjetjih kot v srednje velikih. Skoraj v vseh državah kandidatkah porabijo več ur izobraževanja na zaposlenega v malih podjetjih (v Sloveniji – 43 ur), v državah Evropske unije in na Norveškem pa v srednjih in velikih podjetjih. Stopnja intenzivnosti izobraževanja na zaposlenega glede na dejavnost podjetja je najbolj usklajena na Švedskem in v Belgiji.

Podatki raziskave kažejo, da skandinavske države pripisujejo nadaljnjemu izobraževanju in usposabljanju zaposlenih veliko večji pomen kot države kandidatke za vstop v Unijo. Žal se med države, ki v okviru rednega delovnega časa namenjajo nadaljnjemu izobraževanju in usposabljanju zaposlenih premalo časa, uvršča tudi Slovenija.

Erika Brenk, ACS

⁴ Dejavnosti podjetij: predelovalne dejavnosti; trgovina, popravila motornih vozil; finančno posredništvo; poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve; druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti; drugo.

S POTI

Z delovnega srečanja partnerskih držav v Bruslju Razvoj evropskega spričevala o temeljnih veščinah

Evropsko spričevalo o temeljnih veščinah (European Certificate in Basic Skills - EUCESBS) je triletni mednarodni pilotski projekt, v katerem sodeluje kot partner Andragoški center Slovenije¹.

Podrobneje smo ga predstavili že v lanskih aprilskih Novičkah. Gre za inovativni projekt, katerega cilj je uvedba javne listine, ki bo dokazovala, da posameznik obvladuje šest ključnih veščin, in sicer ustno in pisno sporazumevanje, računanje, informacijsko tehnologijo, medosebne odnose, aktivno državljanstvo in učne veščine. Novost projekta je predvsem v tem, da pridobivanje listine temelji na postopkih in instrumentih za ugotavljanje in potrjevanje znanja, kandidatom bo posredovan on-line, poleg tega pa bo to prva evropska listina, ki bo omogočala potrjevanje znanja na področju temeljnih veščin. Še v času trajanja projekta bo namreč verificirana v osmih partnerskih državah.

V tem prispevku predstavljamo dvodnevno delovno srečanje partnerskih držav, ki je bilo konec januarja v Bruslju. Prvi dan srečanja je bila delavnica, ki jo je v sodelovanju z univerzo v Edinburgu organiziral evropski sindikalni inštitut v Bruslju, na temo *Temeljne veščine in socialni dialog*. Cilj delavnice je bil preučiti možnosti za uveljavljanje in priznanje EUCESBS-a kot evropske listine. Ni slučajno, da je bila tema delavnice 'socialni dialog', partnerji v projektu se namreč zavedamo, da bo pri uvajanju in uveljavljanju listine treba sodelovati z delodajalci in sindikati. Predvsem od uspešnosti dialoga s socialnimi partnerji je odvisno, ali bo imela listina vrednost na trgu dela. Na delavnici je bilo predstavljenih več referatov, ki so obravnavali različne vidike ugotavljanja in priznavanja znanja in veščin **na evropski**

¹ V projektu, ki ga koordinira Univerza v Edinburgu, sodeluje 11 partnerjev iz 8 držav: Velike Britanije, Irske, Španije, Italije, Francije, Nemčije, Romunije in Slovenije. Kot tihi partnerji v projektu sodelujejo še Agencija za temeljne veščine (Basic Skills Agency) iz Velike Britanije s sedežem v Londonu in Evropski sindikalni inštitut (European Trade Union Institute) s sedežem v Bruslju. Projekt je financiran iz programa Evropske unije Leonardo, v Sloveniji ga podpira tudi Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport. Zaključil se bo leta 2004.

ravni. Zanimiv prispevek je imel predstavnik evropske komisije *Jens Bjornavold* na temo *Transparentnost temeljnih kvalifikacij - problemi in rešitve*. Povedal je, da so bili na ravni Evropske unije v zadnjih letih sprejeti dokumenti, ki urejajo nekatera vprašanja priznavanja in transparentnosti znanja in veščin na različnih ravneh in področjih izobraževanja. Poudaril je, da v Evropski uniji že obstajajo številni instrumenti za povečevanje transparentnosti kvalifikacij. Izpostavil je projekt *EUROPASS*, ki je nastal na pobudo Evropske komisije.² *EUROPASS* je dokument, v katerem je vpisano izobraževanje in usposabljanje zunaj države stalnega bivališča. Njegov namen je spodbujanje mobilnosti pri usposabljanju, povezanem z delom. Partnerskim državam pri projektu *EUCEBS* je svetoval, naj preučimo možnosti za vključitev Evropskega spričevala o temeljnih veščinah v projekt *EUROPASS*.

Drugi dan srečanja je bil delovni sestanek partnerskih držav, katerega namen je bil ocena dosedanjega poteka dela in dogovor o načrtu dela v letošnjem letu. Dosedanje delo pri projektu se je osredotočilo na dve področji, in sicer na pripravo in izpeljavo pilotnega testiranja ključnih področij ter na preučevanje možnosti za vpeljevanje evropskega spričevala o temeljnih veščinah v partnerskih državah. V sklopu prvega področja je bila naša naloga razviti instrumentarij za testiranje ključnih kompetenc in ga testirati na izbrani ciljni skupini. Izkazalo se je, da so se zahtevne naloge razvoja testnega instrumentarija lotili v 4 državah od osmih. V Sloveniji smo poskusno razvili pilotne teste za sporazumevanje, računanje in učne veščine ter jih tudi pričeli testirati na skupini odraslih. Avtorice poskusnih testov so dolgoletne učiteljice v programih *Usposabljanje za življenjsko uspešnost* (v nadaljevanju *UŽU*), instrumentarij za testiranje učnih veščin pa je izdelala izkušena izobraževalka odraslih.

Na sestanku smo si postavili vprašanje, ali so partnerske organizacije v projektu sposobne razviti standardiziran test za preverjanje ključnih kompetenc, ki bo zanesljiv in primerljiv med državami, ali kaže ubrati lažjo pot in preprosto prevzeti že razvite teste za preverjanje veščin iz poklicnega izobraževanja. Na to vprašanje nam je na posebnem predavanju poskušal odgovoriti strokovnjak za psihometrične metode testiranja, psiholog *Marc Demeuse* iz Univerze v Liegu v Belgiji. Predstavil je metodologijo in modele nekaterih znanih mednarodnih raziskav na področju izobraževanja³, pri čemer je izpostavil pasti pri oblikovanju standardiziranih testov. Udeleženci sestanka smo se strinjali, da bomo morali za potrebe projekta *EUCEBS* slediti bolj pragmatičnemu modelu pri razvoju in izbiri testov,

² Omenil je tudi druge instrumente na ravni Evropske unije za povečevanje transparentnosti kvalifikacij, ki so opisani na spletni strani <http://www2.trainingvillage.gr/etv/transparency/tools.asp>.

³ Predstavljene so bile metodologije naslednjih raziskav: IALS - Mednarodna raziskava pismenosti odraslih, PISA, DeSeCo, TEF, IEA.

ki bo še zadovoljil zahteve po primerljivosti in zanesljivosti.

Tudi drugo področje dela, preučitev možnosti za vpeljevanje evropskega spričevala in njegova verifikacija v posameznih državah, se je pokazalo kot zelo zahtevno. Partnerske države so še v začetnih pogovorih z ustreznimi ustanovami, ki so vključene v postopke verifikacije izobraževalnih programov in certifikatov. Glede na to, da je projekt v še relativno zgodnji fazi, ni pričakovati, da bo prizadevanje partnerjev v smeri priznavanja spričevala obrodilo konkretne rezultate. Vpeljevanje in uveljavljanje evropskega spričevala bo v Sloveniji moralo potekati v dveh smereh. Evropsko spričevalo bo treba umestiti v sedanji izobraževalni sistem, povezati ga kaže z drugimi projekti, ki razvijajo programe, kataloge ali preverjanje temeljnih spretnosti in veščin; tako bi lahko v največji meri dosegli transparentnost evropskega spričevala v Sloveniji. Poleg tega so standardi ključnih veščin, ki jih razvija EUCEBS, v veliki meri skladni s standardi temeljnih spretnosti in veščin, ki jih podpira tudi izobraževalni program ÚŽÚ. Po drugi strani pa si bomo prizadevali za javne listine na trgu dela: pri tem bo treba sodelovati z Gospodarsko zbornico in s sindikati.

mag. Ester Možina, ACS

KOTIČEK JE VAŠ

ŠC Ptuj, Poklicna in tehniška elektro šola

S pomočjo interneta do izobrazbe

Ena izmed temeljnih dejavnosti sodobno usmerjenega človeka je tudi vseživljenjsko učenje. To je trajna učna dejavnost za izboljšanje znanja, spretnosti in veščin, ki pripomorejo k polnejšemu razvoju vsakega posameznika v vseh obdobjih njegovega življenja. Cilji učenja so: priložnost za razvoj vseh posameznikovih sposobnosti, socialna vključenost, zaposljivost in aktivno državljanstvo.

Pomembno vlogo pri izobraževanju na daljavo naj bi odigrale šole, ki bi morale postati središča vseživljenjskega učenja in izobraževanja. Šolski prostori z najsodobnejšo opremo so pogosto izkoriščeni le znotraj rednega vzgojno izobraževalnega procesa, torej večinoma v dopoldanskem času, ob popoldnevih ter ob koncu tedna pa običajno samevajo. Oprema v njih prehitro zastara in ne daje koristi, sorazmerne vložku.

Zaradi tega smo v ŠC Ptuj, Poklicni in tehniški elektro šoli pripravili izobraževanje za pridobitev poklica računalniški tehnik na precej drugačen način. Skupaj z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport, Zavodom RS za šolstvo ter Zavodom RS za zaposlovanje – Območno enoto Ptuj smo se lotili projekta *Modul na modul - računalniški tehnik 3. tisočletja*, v katerem gre za verificiranje znanja za poklic računalniški tehnik. Učenje poteka na daljavo, kandidati prihajajo v šolsko zgradbo samo na preverjanja znanj. S tem projektom smo nadgradili projekt 5000 – prešolanje brezposelnih oseb, čeprav je študij namenjen vsem, ki jih zanima, ne samo brezposelnim.

Zgodovina izobraževanja na daljavo

Izobraževanje na daljavo se je začelo z učenjem tujih jezikov, saj je sama snov primerna za ta način učenja. Poznamo dva osnovna sistema priprave gradiva za izobraževanje na daljavo:

- V prvem primeru raziščemo potrebe trga delovne sile, poiščemo strokovnjake za določeno področje ter jih povežemo s strokovnjaki za podajanje informacij na daljavo. Skupaj ustvarijo najbolj optimalen sistem, ki posreduje, preverja in ocenjuje določeno

vrsto znanja. Sistem zahteva kar znaten finančni vložek, ki lahko seže celo v desetine milijonov tolarjev. V tem načinu na znanje gledamo kot na dobrino, ki jo prodajamo po določeni ceni pod določenimi pogoji. Logično je, da hoče imeti vlagatelj poplačana vložena sredstva.

- V drugem primeru je osnova dobra knjiga, h kateri strokovnjak napiše spremno besedo, ki jo je mogoče najti tudi na spletnih straneh.

Skupno obema sistemoma je, da oba posredujeta znanje na daljavo in usmerjata kandidata pri samostojnem osvajanju, preverjanju in utrjevanju le-tega. V obeh primerih je treba vsakemu udeležencu izobraževanja določiti mentorja, na katerega se lahko vedno obrne. Seveda pa ima vsako področje izobraževanja svojo posebnost. Pri mnogih področjih, kot so npr. strojništvo, elektrotehnika, kemija..., so potrebna praktična znanja in ročne spretnosti, ki jih ni mogoče posredovati in usvojiti na daljavo. Zato mora kandidat praktična znanja usvojiti v ustanovi.

Izkušnje, ki smo si jih pridobili v preteklih letih, ko smo izvajali izobraževanje na daljavo, kažejo, da želijo imeti skoraj vsi udeleženci izobraževanja učne vsebine, posredovane tudi v pisni obliki. Zato smo se odločili za drugo obliko študija na daljavo.

Potek izobraževanja na daljavo

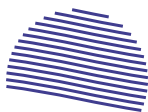
Učne vsebine in informacije, potrebne za uspešen študij, so predstavljene v obliki modulov. Za vsak modul so organizirane 25-urne priprave, kjer se kandidat (v sodelovanju z mentorjem in z drugimi kandidati) seznanja z zahtevami in vsebino modula. Vsak modul je vsebinsko zaokrožena celota, ki jo je mogoče zaključiti s pisnim in ustnim preverjanjem znanja, z zagovorom seminarske naloge ali s preverjanjem znanja, zapisanim v elektronski obliki.

V posameznem modulu je znanje predstavljeno v različnih oblikah, primernih za učenje s pomočjo spletnega brskalnika in programskih orodij Acrobat Reader-ja, Word-a in PowerPoint-a. Na različne načine predstavljene informacije kandidatu omogočajo, da izbere njemu lasten način študija in se hkrati nauči uporabljati sodobno informacijsko tehnologijo.

Na podlagi izobraževanja na daljavo, ki smo ga izvajali v letih 2000, 2001 in 2002, smo ugotovili, da je pomemben dejavnik pri uspehu predizobrazba in predznanje s področja uporabe osebnega računalnika in sodobnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij. Študij te vrste je namenjen predvsem kandidatom, ki se ne morejo vključiti v tradicionalne oblike izobraževanja. Od kandidata zahteva precejšnjo mero vestnosti in discipline.

Sodelovanje pri projektih je izziv tudi učiteljem, ki se morajo nenehno dodatno izobraževati in slediti novostim, kar ohranja njihovo poklicno vitalnost in poskrbi za pestrost dela. Zadovoljen učitelj je namreč predpogoj za sodoben, dijaku prijazen vzgojno izobraževalni sistem.

Franc Vrbančič, ŠC Ptuj, Poklicna in tehniška elektro šola

Predstavitev delavnice

Naše udeležence učimo, kako se učiti tujih jezikov

Dandanes vemo, kako je pomembno naučiti se učiti. Kdor je namreč oborožen s tem znanjem, prihrani pri učenju veliko dragocenega časa in svoje energije. Še zlasti pa je pomembno, da se znamo učinkovito učiti tujih jezikov in jih karseda hitro aktivno govoriti.

Na DOBI smo pri izvajanju tečajev tujih jezikov že dlje časa ugotavljali, da se odrasli težje vključijo v nov učni proces, še zlasti pa jim veliko težav povzročajo tehnike učenja tujega jezika. Tako smo načrtovali in oblikovali brezplačno delavnico *Kako se učiti tujih jezikov*, ki smo jo v začetni fazi ponudili našim udeležencem jezikovnih programov pred vključitvijo v jezikovni tečaj, zdaj pa jo izvajajo naši predavatelji v okviru uvodnega srečanja na vsakem tečaju. Povezali smo teoretična znanja in jih udeležencem približali tako, da aktivno sodelujejo in sooblikujejo delavnico.

Kaj spoznajo in česa se naučijo naši udeleženci na tej delavnici? Najprej jih seznanimo z delovanjem naših možganov, še zlasti leve in desne polovice. Tako jim približamo in ozavestimo, zakaj pri pouku uporabljamo veliko glasbe, različne igre ter izvajamo druge dejavnosti. Zelo pomembno je tudi, da udeleženci poznajo svoj bioritem in krivuljo zmogljivosti, saj lahko tako svoje učenje veliko učinkoviteje načrtujejo. Kot zelo koristno so udeleženci ocenili dejavnost, kjer so se naučili pripraviti svoj učni načrt ter se seznanili z različnimi učnimi tipi. S pomočjo testa so prepoznali svoj prevladujoči učni tip in spoznali strategije, ki spodbujajo njihove učne sposobnosti.

V nadaljevanju delavnice se posvetimo posameznim spretnostim in tehnikam učenja tujega jezika: začnemo z bralnim in slušnim razumevanjem, nadaljujemo z učenjem slovnice in

besedišča ter končamo z govornimi in pisnimi spretnostmi v tujem jeziku. Udeleženci tako najprej spoznajo praktične napotke za vsako posamezno spretnost, nato pa jih z različnimi dejavnostmi tudi preizkusijo.

Seveda se naša delavnica s tem ne zaključí. Med tečajem se naši udeleženci vedno znova vračajo k posameznim elementom delavnice, ki so pomembna dopolnitev jezikovnega programa.

Naj zaključim z mnenjem enega naših udeležencev: *“Pred vključitvijo v tečaj mi je bilo kar tesno pri srcu. Po dvajsetih letih spet h knjigam... Potem pa smo na prvem srečanju spoznali, kako se lotiti učenja tujih jezikov. Vedno znova pobrskam po gradivu delavnice, predavateljica nas opozori na to ali ono vajo, in stvari tečejo kot po maslu.”*

Andreja Pignar Tomanič, DOBA, Maribor

PRIPRAVLJAMO

Vabilo na delavnico

Ustvarjalne rešitve s sistemskimi postavitvami (2. del)

Metoda sistemskih postavitvev ima svoj izvor v terapevtski metodi sistemskih družinskih postavitvev nemškega terapevta *Berta Hellingerja*. Pod vodstvom münchenske šole *prof. Varga von Kibeda* in *Inse Sparrer* se je razširila na področje postavitvev sistemskih organizacijskih struktur.

Organizacijske postavitve dajo posamezniku več informacij o pomembnih organizacijskih in strukturnih odločitvah, pomagajo prepoznati dinamiko odnosov v organizaciji (povezave, konkurenčnost, konflikte itn.) ter ugotoviti, kakšni viri moči in sposobnosti so potrebni, kakšne so ovire v celotni organizaciji in okolju ter kako jih odstraniti.

Pod vodstvom trenerja udeleženci poiščejo zastopnike za osebe, področja ali osebne teme in jih razpostavijo v prostor tako, kot ustreza njihovemu zaznavanju resničnosti (organizacije). Iz te postavitve postane razvidna sestava problema ali situacije. Pred seboj jasno vidimo in občutimo, kaj nas v problemu podpira in kaj ovira.

Vabimo vas, da se **14. in 15. aprila 2003** udeležite delavnice na temo **Ustvarjalne rešitve s sistemskimi postavitvami**. Vodja delavnice je *dr. Siegfried Rosner* iz Münchna, član Syst-teama, mednarodno potrjeni trener NLP in trener Team – Management – Systema (po Margerisonu in McCannu). Zadnjih deset let je svetovalec za podjetja in posameznike, predvsem za področja upravljanja s spremembami in reševanja konfliktov. Je trener, ki se je specializiral za t.i. “teritorigrame” v sistemskih postavitvah. Je tudi svetovalec na socialnem področju za Bavarsko in avtor priročnika *Uspešna komunikacija*.

Z metodo sistemskih postavitvev, ki smo jo podrobneje predstavili v prejšnji številki *Novičk*, boste tako:

- dobili več informacij o pomembnih osebnih in skupinskih odločitvah,
- prepoznali notranjo dinamiko svoje organizacije, konkurence, konfliktov,
- prepoznali, kakšne vrste virov moči potrebujete za določene naloge,
- prepoznali in obvladali različne moteče dejavnike v organizaciji in okolju.

PRIJAVNICA ZA DELAVNICO:

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM: USTVARJALNE REŠITVE S SISTEMSKIMI POSTAVITVAMI

Datum: **14. in 15. april 2003**

Kraj: **Ljubljana**

PODATKI O UDELEŽENCU

Ime in priimek:

Datum in kraj rojstva:

Stopnja izobrazbe: V. VI. VII. ali več

Vrsta izobrazbe:

Delo, ki ga opravljate:

Ustanova / podjetje:

Naslov:

Pošta:

Telefon: faks: el. naslov:

Pedagoško–andragoška izobrazba: da ne

Izkušnje na področju izobraževanja odraslih: let

Dovoljujem uporabo svojih osebnih podatkov pri vodenju evidenc in obdelavi podatkov v skladu z veljavnim Zakonom o varstvu osebnih podatkov.

PLAČNIK KOTIZACIJE

Plačnik kotizacije (organizacija / samoplačnik):

Davčni zavezanec po Zakonu o davku na dodano vrednost:

da ne davčna št.:

Naslov in poštna št. plačnika:

Kontaktna oseba:

tel.:

fax:

Kotizacijo v višini 45.000 SIT (DDV je vključen) boste poravnali na podlagi računa, ki bo izstavljen na dan usposabljanja.

Datum:

Žig in podpis:

PRIJAVE / ODJAVE

Prijavnico pošljite najkasneje **do petka, 4. aprila**, na naslov:

Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, Tel.: 01 5842 560,
faks: 01 5245 881

Odjave sprejemamo 5 dni pred začetkom programa, pri kasnejših odjavah ali neudeležbi kotizacije ne vračamo.

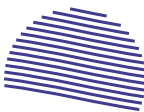
Kotizacija za dvodnevno delavnico, ki jo boste poravnali na podlagi računa, izstavljenega na dan izobraževanja, je **45.000 SIT** (DDV je vključen). V ceno so vključeni honorar predavatelja, gradivo, prevajanje, kava, osvežilni napitki in drobni prigrizki.

Prevajanje na delavnici je **zagotovljeno**.

Prosimo vas, da izpolnjeno prijavnico pošljete najkasneje **do petka, 4. aprila 2003**, na naslov: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134 a, Ljubljana, lahko tudi po faksu: 01 5245 881.

Število prijav je omejeno na 30, zato ne odlašajte in pošljite prijavo čimprej!

Nada Mulej, Zdenka Birman Forjanič, ACS

Andragoški center Slovenije

Vabilo na petkovo izobraževalno srečanje

Vabimo vas na predstavitev zgoščenke in programa za učenje na internetu **Globalno učenje – strategije uspešnega učenja**.

Globalno učenje® je učna metoda, ki nam omogoča, da bo naše učenje res poglobljeno in učinkovito. Gradivo na zgoščenki in učni program, ki bosta na srečanju predstavljena, obravnavata prijeme za optimalno pripravo na učenje in primere tistih učnih strategij, ki so se izkazale kot učinkovite in uspešne pri učenju. Vsebine, kot so: hitro branje, učinkovito zapisovanje in pomnjenje, so le nekateri utrinki o uporabi najbolj učinkovitih strategij, ki jih v gradivu lahko najdemo. Metoda Globalnega učenja je rezultat dolgoletnega študija ter izkušenj strokovnjakov Glotte Nove, kjer smo metodo tudi razvili. Temelji na vrsti spoznanj, ki so pomembna za učinkovito učenje in poučevanje.

Gradivo je prepleteno s številnimi vajami, ki nam omogočajo vsebine tudi doživeti ter jih približati svoji realnosti. Poleg zgoščenke je udeležencem programa na voljo besedilo, objavljeno na internetu, ki si ga lahko natisnejo za svojo osebno uporabo. Odločili smo se, da tako ponudimo udeležencu programa nekaj več: omogočimo mu, da najde sebi najprimernejšo pot do boljših učnih rezultatov.

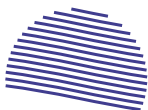
Pogosto se nam, odraslim, dogaja, da bi se učili, vendar za to ne najdemo časa, ali pa se učno dogajanje odvija takrat, ko imamo druge obveznosti. Po drugi strani se nam vse bolj kaže potreba po čim večji učinkovitosti učenja in hitrem napredovanju pri osvajanju obsežnih učnih vsebin.

Program na internetu in učna zgoščenska z gradivom sta zasnovana tako, da so vsebine organizirane pregledno. To nam med drugim omogoča hitro napredovanje in prepoznavanje vsebin, ki so nam najbolj potrebne ter pomembne. Podpora prek interneta omogoča, da lahko vsakdo dobi tisto obliko pomoči, ki jo potrebuje. Učno dogajanje je časovno tako odprto, da se lahko vsakdo uči takrat, ko mu najbolj ustreza.

Srečanje, ki bo v petek, **14. marca, ob 9. uri v seminarski sobi Andragoškega centra Slovenije, Šmartinska 134 a**, bo vodil avtor, *Milan Kotnik*. Trajalo bo predvidoma do 11. ure.

Prosimo vas, da svojo udeležbo potrdite **najkasneje** do srede, **11. marca**, Zdenki Birman Forjanič (tel.: 01 5842 571, lahko tudi po faksu 01 5245 881).

Zdenka Birman Forjanič, ACS

Andragoški center Slovenije

Vabilo na delavnico

Že Vincent van Gogh je rekel, da so *velike stvari narejene iz malih drobcev, ki jih združimo v celoto*.

Kateri so tisti drobci, s katerimi lahko ustvarite enkratno učno dogajanje? Prav gotovo ne le golo pridobivanje informacij. Celovit učni proces daje veliko več. Vas zanima, na kako različne načine lahko spodbudite svoje udeležence za učenje in kako lahko čustveno dogajanje v učni situaciji vzamete v svoje roke?

Na dvodnevni delavnici **Aktivno učenje in uporaba čustev** se nam pridružite **25. in 26. marca 2003**. Potekala bo med 9. in 16. uro v prostorih Andragoškega centra Slovenije, Šmartinska 134a, Ljubljana.

PRIJAVNICA ZA DELAVNICO:

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM:

AKTIVNO UČENJE IN UPORABA ČUSTEV

Datum: **25 in 26. marec 2003**

Kraj: **Ljubljana**

PODATKI O UDELEŽENCU

Ime in priimek:

Datum in kraj rojstva:

Stopnja izobrazbe:

V.

VI.

VII. ali več

Vrsta izobrazbe:

Delo, ki ga opravljate:

Ustanova / podjetje:

Naslov:

Pošta:

Telefon:

faks:

el. naslov:

Pedagoško-andragoška izobrazba:

da

ne

Izkušnje na področju izobraževanja odraslih:

let

Dovoljujem uporabo svojih osebnih podatkov pri vodenju evidenc in obdelavi podatkov v skladu z veljavnim Zakonom o varstvu osebnih podatkov.

PLAČNIK KOTIZACIJE

Plačnik kotizacije (organizacija / samoplačnik):

Davčni zavezanec po Zakonu o davku na dodano vrednost:

da ne davčna št.:

Naslov in poštna št. plačnika:

Kontaktna oseba:

tel.:

fax:

Kotizacijo v višini 21.000 SIT (DDV je vključen) boste poravnali na podlagi računa, ki bo izstavljen na dan usposabljanja.

Datum:

Žig in podpis:

PRIJAVE / ODJAVE

Prijavnico pošljite najkasneje **do ponedeljka, 17. marca**, na naslov:

Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, Tel.: 01 5842 560,
faks: 01 5245 881

Odjave sprejemamo 5 dni pred začetkom programa, pri kasnejših odjavah ali neudeležbi kotizacije ne vračamo.

Cilji, ki si jih zastavljamo, so:

- upravljanje s seboj in skupino,
- uporaba čustev za doseganje učnih ciljev,
- dejavnost udeležencev učnega procesa,
- ustvarjanje in uporaba učnih izkušenj,
- doseganje dobrih rezultatov učenja.

Vsebine, ki jih bomo obdelali, se osredotočajo na zagotavljanje dejavnosti udeležencev in na njihovo motiviranost za učenje, usmerjanje dinamike učne skupine, izbiro in uporabo čustvenih stanj, ki podpirajo učni proces, ter na učiteljevo upravljanje z lastnimi čustvenimi stanji. Spoznali boste orodja in tehnike za učinkovito aktivno učenje. Lahko boste še bolj aktivirali svoje udeležence, jim dali možnost za boljše učne rezultate in poskrbeli tudi za svoje zadovoljstvo pri delu.

Uporabili bomo aktivne **metode** učenja, v skupinah in posamično, igre vlog, nastope, sprostitvene tehnike in mentalni trening.

Delavnico bo vodil *prof. Milan Kotnik*, ki že vrsto let vodi delavnice, seminarje in druga učna srečanja za izobraževalce. S spopolnjevanjem v tujini se je usposobil in pridobil mednarodno licenco trenerja NLP, v okviru mednarodnega programa PHARE pa se je usposobil za trenerja izobraževalcev. Je avtor programa *Učinkovite metode učenja* po metodi Globalnega učenja ter avtor multimedijskega učnega gradiva *Globalno učenje – strategije uspešnega učenja*.

Program je vključen v **Katalog stalnega strokovnega spopolnjevanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju v šolskem letu 2002/2003** in je **ovrednoten z 1 točko**.

Število udeležencev na delavnici je omejeno na 18.

Kotizacija za 2-dnevno delavnico je **21.000 SIT** (DDV je vključen). Poravnali jo boste po prejemu računa. V kotizacijo je vključena kava, sokovi in drobno pecivo.

Izpolnjeno prijavnico pošljite najkasneje **do ponedeljka, 17. marca 2003**, na naslov: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134 a, Ljubljana, lahko tudi po faksu: 01 5245 881.

Za vse dodatne informacije lahko pokličete Zdenko Birman Forjanič, tel.: 01 5842 571.

Zdenka Birman Forjanič, ACS

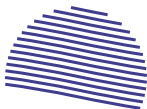
POSVETI, KONFERENCE

MENU

International Conference on Network Universities and E-learning 2003

Valencia, Španija, 8. do 9. maj 2003

Informacije o mednarodni konferenci je mogoče dobiti na spletni strani: <http://www.upv.es/menuconf/>.

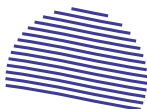

WEM 2003

Solution for a World of Learning

Lizbona, Portugalska, 20. do 23. maj 2003

Informacije o dogodku je mogoče dobiti po telefonu: +44 207 528 0086, po faksu: +44 207 895 0949, na e-naslovu: info.wemex@reedmidem.com in na spletni strani: <http://www.wemex.com/>.

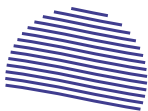

IASTED CATE-2003 Conference

WBE-2003 Conference

Rhodes, Grčija, 30. junij do 2. julij 2003

Informacije o združeni konferenci je mogoče na naslovu: IASTED Secretariat - CATE/WBE 2003 #80, 4500 - 16th Avenue N.W., Calgary, Alberta, Canada T3B 0M6, po telefonu: 403 288 1195, po faksu: 403 247 6851, na e-naslovu: calgary@iasted.com in na spletni strani: <http://www.iasted.org/conferences/2003/greece/c402.htm>.

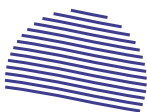

The Journal of Vocational Education and Training's 5th
International Conference

**Researching Policy and Practice in Vocational Education and
Training**

London, Velika Britanija, 16. do 18. julij 2003

Informacije o mednarodni konferenci je mogoče dobiti po telefonu: +44 208 331 9240, po faksu: +44 208 331 9235 in na spletni strani: <http://www.triangle.co.uk/vae/>.

ALARPM 6th World Congress

PAR 10th World Congress

Pretoria, Južna Afrika, 21. do 24. september 2003

Informacije o združenem svetovnem kongresu je mogoče dobiti po telefonu: +27 12 420 2817 (dr. Pieter du Toit), po faksu: +27 12 420 3003, na e-naslovu: phduti@hakuna.up.ac.za in na spletni strani: <http://www.up.ac.za/academic/education/alarp/>.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Bralcem Novičk sporočamo, da je knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek dopoldne od 10. do 12. ure ter v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure. Vabljeni!

Andrilovič, Vlado: Samostalno učenje. 2. izd. Jastrebarsko : Naklada Slap, 2001. 126 str. ; 21 cm. (Spektar ; knj. 2)

The annual review of adult learning and literacy : a project of The National Center for the Study of Adult Learning and Literacy / John Comings, Barbara Garner, Cristine Smith, editors. San Francisco : Jossey-Bass, 2000. 2 zv. (356; 295 str.) ; 24 cm

Bolton, John F.; Cook, David: Supporting enterprise : a college contribution. London : Further Education Unit, FEU, 1990. 49 str. ; 30 cm

Collaborative inquiry as a strategy for adult learning / Lyle Yorks, Elizabeth Kasl, editors. San Francisco : Jossey-Bass, 2002. 107 str. ; 23 cm. (New directions for adult and continuing education ; No. 94)

Collison, Chris; Parcell, Geoff: Učimo se leteti : priročnik za upravljanje znanja. 1. natis. Ljubljana : GV založba, 2002. 203 str. : ilustr. ; 24 cm. (Zbirka Manager)

Čater, Andreja: Modularna zgradba izobraževalnih programov. Ljubljana : Ministrstvo za šolstvo in šport, 2000. 18 str. ; 21 cm

Ecclestone, Kathryn: Understanding accreditation : ways of recognising achievement / Unit for the Development of Adult Continuing Education, UDACE. London : Further Education Unit, FEU, 1992. 73 str. ; 30 cm

Eldred, Jan: Managing community projects for change. Leicester : NIACE, 2002. 42 str. ; 21 cm. (Lifelines in adult learning ; 3)

Elinkäinen oppiminen, vappa sivistystyö ja kansalaisyhteiskunta = Conference on life-long learning, liberal adult education and civil society : Finland, Turku 19.-21.9.1999. 55 str. ; 18 x 25 cm. Priloga: 1 optični disk (CD-ROM). Dostopno tudi na <http://www.vsy.fi/evk>

Integration of work and learning in transition countries : the experience of Hungary and Slovenia / edited by Peter Grootings ; [authors István Bessenyei ... et al.]. Ljubljana : Faculty of Social Sciences ; Torino : European Training Foundation ; Budapest : Maholnap Foundation, 2001 (printed in Hungary). 135 str. ; 30 cm. Priloga: 1 optični disk (CD-ROM)

Kulich, Jindra: Grundtvig's educational ideas in Central and Eastern Europe and the Baltic States in the twentyeth century. Copenhagen : Forlaget Vartov, 2002. 209 str. ; 23 cm

Lamoure-Rontopoulou, Jeanne: Evaluating higher education. Paris : Unesco, 1999. 104 str. ; 21 cm. (Fundamentals of educational planning, ISSN 0071-9862 ; 60). 104 str. ; 21 cm

Learning and training for work in the knowledge society / International Labour Office. Geneva : International Labour Office, 2002. 116 str. ; 24 cm. Report, ISSN 0074-6681 ; IV(1))

McGivney, Veronica: Spreading the word : reaching out to new learners. Leicester : NIACE, 2002. 42 str. ; 21 cm. (Lifelines in adult learning ; 2)

Miglič, Gozdana: Analiza potreb po usposabljanju. 1. izd., 1. natis. Ljubljana : Ministrstvo za notranje zadeve, Urad za organizacijo in razvoj uprave, Upravna akademija, 2002. 195 str. ; 24 cm

Načrtovanje in priprava študijskih gradiv za izobraževanje na daljavo / I. Gerlič [et al.]. Maribor : Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, 2002. 111 str. ; 23 cm

New approaches to adult training. Leicester : NIACE ; Sheffield : Department of Employment, 1991. 64 str. ; 30 cm

Orešnik, Jasmina: Pomen izobraževanja za mlade, ki opustijo šolanje : PUM - motivacijski program neformalnega izobraževanja za nadaljevanje opuščene šolanja : diplomsko delo. Ljubljana : [J. Orešnik], 2002. 113 f. ; 30 cm

Powell, Lane H.; Cassidy, Dawn: Family life education : an introduction. Mountain View (California) : London : Toronto : Mayfield, 2001. 261 str. 25 cm

Programski model izobraževanja za redke poklice / [pripravili Mišo Palandačič ... [et al.] ; uredil Mišo Palandačič]. Ljubljana : Zavod Izobraževalno razvojni center, 2000 (Ljubljana : JBB). 31 str. ; 24 cm

Skills and literacy training for better livelihoods : a review of approaches and experiences / John Oxenham ... [et al.]. Washington : The World Bank, Human Development Sector, Africa Region, 2002. 119 str. ; 28 cm. Dostopno tudi na <http://www1.worldbank.org/education/adultoutreach/Doc/Skills%20and%20Literacy.pdf>

Slemnik, Bojan; O'Dea, Staša; Debevc, Matjaž: Angleško-slovenski besednjak izobraževanja na daljavo. 1. izd. Maribor : Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, 2001. 29 str. ; 17 cm

Srednješolski izobraževalni programi. II, Šolski leti 2001/2002 in 2002/2003 [Elektronski vir] / [urednik Anton Slanc]. 1. izdaja. Ljubljana : Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, 2002. 1 optični disk (CD-ROM)

Stuart, Mary: Collaborating for change? : managing widening participation in further and higher education. Leicester : NIACE, 2002. 133 str. ; 24 cm.

Swensson, Anette; Svensson, Börje: The quartet : a model for life-long learning. Stockholm : Swensson & Svensson AB, 2000. 63 str.

Taylor, Kathleen; Marienau, Catherine; Fiddler, Morris: Developing adult learners : strategies for teacher and trainers. San Francisco : Jossey-Bass, 2000. 391 str. 25 cm

Temeljni vidiki organiziranja študija na daljavo / Medeja Brglez ... [et al.]. Maribor : Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, 2001 [i.e. 2002]. 20 str. ; 21 x 23 cm

Thompson, Jane: Bread and roses : arts, culture and lifelong learning. Leicester : NIACE, 2002. 117 str. ; 24 cm.

Thompson, Jane: Community education and neighbourhood renewal. Leicester : NIACE, 2002. 42 str. ; 21 cm. (Lifelines in adult learning ; 1)

Trade union education in Europe / edited by Jeff Bridgford and John Stirling. Brussels : European Trade Union College (ETUCO), 2000. 328 str.

Using technology in open and distance learning : proceedings of the 2nd International

DETECH Workshop, September, 13-14, 2001, Maribor, Slovenia / organized with support of the Tempus Phare Programme ; [proceedings editors Matjaž Debevc, Dean Korošec]. Maribor : Univerza, Center za razvoj študija na daljavo = University, Center for Distance Education Development, 2001. 222 str. ; 21 cm

Vseživljenjsko učenje : prispevek izobraževalnih sistemov v državah članicah Evropske unije : rezultati študije Eurydice / [prevedel Sergij Gaberšček]. Ljubljana : Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, 2002. 162 str. ; 27 cm

Wissen und Lernen, didaktisches Handeln und institutionalisierung : Dokumentation der Jahrestagung 2000 der Sektion Erwachsenenbildung der Deutschen Gesellschaft für Erziehungswissenschaft/ Herausgeber/innen: Peter Faulstich, Gisela Wiesner, Jürgen Wittpoth. Bielefeld : Bertelsmann, 2000. 240 str. ; 21 cm

Work-based learning : a new higher education? / edited by David Boud and Nicky Solomon. Buckingham : Philadelphia : Open University Press, 2001. 234 str. ; 23 cm

Addressing gender relations in HIV preventive education / Carolyn Medel-Anonuevo, editor. Hamburg : Unesco Institute for Education, 2002. 43 str. ; 23 cm

Adult lifelong learning in Europe of knowledge : Eskilstuna, Sweden, 21-23 March 2001 : conference report. Stockholm : Ministry of Education and Science in Sweden, 2001. 184 str. ; 30 cm

Arh, Jelka: Towards a Europe of knowledge : from partnership to an integrated education policy. Ljubljana : Centre of the Republic of Slovenia for Vocational Education and Training, 1998. 17 str. ; 24 cm

Bogataj, Nevenka: Študijski krožki : letno poročilo : 2001-2002. Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2002. 18 f., 10 f. pril. ; 30 cm

Clark, Doris C.: Feed all my sheep : a guide and curriculum for adults with developmental disabilities. Louisville (Kentucky) : Geneva Press, 2000. 109 str. ; 28 cm.

14th CEIES seminar : Measuring lifelong learning : Parma, Italy, 25 and 26 June 2001. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2002. 203 str. ; 30 cm

Freiwilliges Engagement und Erwachsenenbildung : Wege der Identifikation und Bewertung

des informellen Lernens / Genoveva Brandstetter, Wolfgang Kellner, Hg. Wien : Ring Österreichischer Bildungswerke, 2001. 118 str. ; 24 cm.

Gonnnet, Jacques: Obrazovanje i mediji. Beograd : Clio, 1998. 165 str. ; 20 cm. (Biblioteka Multimedia)

Gorard, Stephen; Rees, Gareth: Creating a learning society? : learning careers and policy for lifelong learning. Bristol : The Policy Press, 2002. 192 str. ; 24 cm

Guidance and counselling in Finland : best practices and current policy issues / Jussi Onnismaa and Heidi Viljamaa, eds. Helsinki : National Board of Education, 1999. 64 str. ; 25 cm

Higher education and lifelong learners : international perspectives on change / edited by Hans G. Schuetze and Maria Slowey. London ; New York : Routledge/Falmer, 2000. 244 str. ; 24 cm

Immagini de famiglie / diretta da Duccio Demetrio. Milano : A. Guerini e Associati, 2001. 221 str. ; 24 cm. (Adultitá ; 14)

Integrating lifelong learning perspectives / Carolyn Medel-Anonuevo, editor. Hamburg : Unesco Institute for Education, 2002. 306 str. ; 23 cm

International perspectives on lifelong learning : from recurrent education to the knowledge society / edited by David Istance, Hans G. Schuetze and Tom Schuller. Buckingham ; Philadelphia : The Society for Research into Higher Education ; Open University Press, 2002. 231 str. ; 24 cm.

Lines, Anne; Sims, David: Adult returners to learning : how do we help them succeed? Slough (UK) : National Foundation for Educational Research (NFER), 2000. 23 str. ; 30 cm

McGivney, Veronica: Adults learning in pre-schools. Leicester : NIACE, 1998. 51 str. ; 30 cm

McGivney, Veronica: Fixing or changing the pattern? : reflections on widening adult participation in learning. Leicester : NIACE, 2001. 182 str. ; 24 cm

Peter Monetti, ACS

Programoteka

javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle

www.acs.si/programoteka

Objavljamo javnoveljavne izobraževalne programe, ki so

- * oblikovani izključno za odrasle
- * na novo oblikovani v skladu z veljavno šolsko zakonodajo ali jim je bila v skladu z novo zakonodajo podaljšana veljavnost

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

14. - 20.10.2002

Na vprašanja vse leto odgovarjamo v TVU-Razpravljalnici na spletni strani

<http://tvu.acs.si/razprava>

IZVAJALCI IN PROGRAMI 2002/2003

pregled več tisoč izobraževalnih programov in številnih organizacij po vsej Sloveniji

• Na spletni strani: www.acs.si/pregled

<http://izobrazevanje.acs.si>

IZOBRAŽEVALNA PONUDBA ACS

Objavljamo izobraževalne programe, ki jih za izobraževalce odraslih izvajamo v šolskem letu 2002/2003

- izobraževalni programi
- strokovna, informativna in izobraževalna srečanja
- aktualna izobraževanja ACS

Na vaša vprašanja odgovarjamo v Forumu na spletni strani <http://izobrazevanje.acs.si/forum>

na spletni strani www.acs.si

* za tiste, ki se želite izobraževati

* in za tiste, ki sami izobražujete

svetovalni kotiček ACS

